

Om att ömsa tid

Novell

Simon K. Jensen

Om att ömsa tid

När folk frågar om min sysselsättning svarar jag att jag är tidsresenär. De flesta skrattar först, men deras leenden stelnar när de förstår att jag menar allvar. Jag är tidsresenär. Jag lever av att befinna mig på olika platser som inte tillhör samma del av den fysiska tidsaxeln eller vad man nu ska kalla den (tiden är inte linjär).

För att bli kapabel att resa i tiden krävs inte mycket, ingen teknisk utrustning, inga euforiserande narkotiska ämnen, inga magiska blå eller röda piller, inga svarta hål eller maskhål. Sådant kan möjligen fungera som praktiska hjälpmedel för den som redan har stor erfarenhet av att flänga runt från plats till plats, men för en nybörjare räcker det med en sällsynt kombination av tre personliga egenskaper.

Den första egenskapen är *fantasi*. Det ordet är så gammalt och omodernt att de flesta människor har glömt dess betydelse eller åtminstone har glömt den viktigaste av dess innebörder: En person med fantasi kan frammana det som finns i informationshålen.

Ett informationshål är som en minneslucka, ett glapp. Ett endimensionellt universum kan i många fall beskrivas med ett snöre, eller en linje om man så vill. I ett sådant universum kan varje pytteliten del av snöret tolkas som information. Informationshålen finns där snöret är brutet. Hålen kan vara korta eller långa sträckor där en bit av snöret har klippts bort. Det är fantasi som gör det möjligt för oss att se det som finns där snöre saknas.

I ett tvådimensionellt universum kan ni föreställa er en karta där vissa områden är blanka, okända territorier. Vår fantasi kan fylla dessa hål i kartan med ny färsk information.

I tre eller flera dimensioner är det samma princip som gäller. Kommer vi till en hög mur är det vår fantasi som hjälper oss att bestämma vad som finns på andra sidan.

Så är det även med tiden. Vid varje tidpunkt, bakåt eller framåt (räknat från nuet), finns en oändlig mängd information, och oändligt många informationshål. En berättelse kan uppstå när tidpunkter sätts på rad, men oftast finns inte tillräckligt med tidpunkter att arrangera eftersom verkligheten är full av informationshål.

Mannen står på taket. Mannen ligger mosad på trottoaren.

Ovanstående meningar utgör ingen berättelse. Vår fantasi behövs för att fylla hålen. Hur hamnade mannen mosad på trottoaren?

Den andra egenskapen är *öppensinnighet*. Fantasi i all ära, men vår hjärna grovsorterar i den information vår fantasi producerar, och det mesta väljs bort innan det ens hinner fram till vårt medvetande. Ska vi hitta rätt information att fylla hålen med måste denna sortering till stor del upphöra.

Mannen står på taket. Mannen faller och träffar marken. Mannen ligger mosad på trottoaren.

Det är inte nödvändigtvis så det gick till. Vår öppensinnighet kan hjälpa oss få tillgång till fantasins alster.

Mannen står på taket. Mannen har vingar. Mannen flyger ner och landar på trottoaren. Mannen borstar sina vingar. En ursinnig elefant som rymt från zoo träffar honom i hög fart. Mannen ligger mosad på trottoaren.

Den tredje egenskapen är *tur*, och ingen ytterligare förklaring behövs när det gäller just denna. Träning är bra, men tur är bättre.

Dessa tre egenskaper utgör det fundament som möjliggör tidsresor. Det är en vanlig missuppfattning att en tidsresenär måste vara *intelligent*, men intelligens är i sig ett luddigt begrepp som ibland omfattar både fantasi och öppensinnighet och ibland enbart syftar på att själva hastigheten varmed en persons tänkande sker är hög.

Vi kan för enkelhetens skull kalla denna fjärde egenskap *snabbtänkt*. En snabbtänkt tidsresenär tänker snabbt och kan därför resa fortare, men ej nödvändigtvis längre, än den som är långsam. Även de allra långsammaste kan fylla hur många informationshål som helst, om de är envetna.

Men för att resa räcker det inte att ha lite fantasi, lite öppensinnighet och lite tur. Tvärtom vad många tror är dessa tre egenskaper kvantitativa, alltså fullt mätbara. Forskning inom området har på senare år haft flera stora genombrott, men det mest framträdande är formeln $P_{tt}(i) = F_i \cdot O_i \cdot P_L(i)$ där $P_{tt}(i)$ är sannolikheten för att en viss person kan resa i tiden, *Probability (P) of time travel (tt) for an individual (i)*, vilket skämtsamt kallas *Pittvärdet*. Värdet F_i (*Fantasy in an individual*) är personens fantasikonstant och värdet O_i (*Open-mindedness of an individual*) är personens öppensinnighet vid tidpunkten för mätningen. Sist men inte minst har vi $P_L(i)$ som är personens turfunktion, *Probability (P) of Luck (L) for an individual (i)*, och det krävs omfattande datorkraft för att beräkna denna.

Ofta skrivs formeln på den korta formen $Pitt = FOP$ och den säger helt enkelt att

ditt Pittvärde är produkten av din fantasi, din öppensinnighet och din tur. De tre ingående värdena ligger mellan 0 och 1 vilket i långt de flesta fall ger ett Pittvärde nära noll.

För att ha en realistisk chans att börja arbeta som tidsresenär måste du ha ett Pittvärde på 0,7 eller högre. Det finns ett omfattande FOP-test man kan ta, men det kostar mycket pengar och tar en hel vecka. I väntrummen vid de organisationer som erbjuder testet sitter en salig blandning av misslyckade författare, psykiskt instabila överklassnarkomaner, desperata koncerndirektörer och politiker, samt oftast ett antal journalister och någon enstaka historiker som vill ta en genväg.

De flesta klarar inte testet. Det är *FOP or flop*, som man säger i branschen. En gång träffade jag en snubbe som berättade att han fick gå hem redan efter två dagar när det stod klart att hans fantasikonstant bara var 0,062. Vi pratade en stund, men jag började snabbt må så dåligt av hans regelrätta och fyrkantiga sätt att kommunicera att jag fick avbryta samtalet och gå därifrån.

En annan gång fick jag syn på en tjej som jag ett år tidigare hade träffat på en nattklubb. Vi hade båda varit väldigt berusade, så ingen av oss var särskilt noggranna, och efter en stund på dansgolvet slutade det med att vi gick hem till henne för att ha sex. Men medan vi satt och drack te märkte jag att hon hela tiden ursäktade sig och verkade tycka att allt runt omkring oss skulle vara perfekt. Jag frågade snällt efter ett askfat och hon sade att jag absolut inte fick röka i hennes lägenhet, inte ens på balkongen. Så jag gick ner för trappen och ställde mig ute i frosten och rökte. Då nyktrade jag till och stack därifrån.

Ett år senare såg jag henne sedan sitta där i väntrummet. Hon såg ledsen ut, och jag gissade att allt *inte* var perfekt. Som anställd har jag tillgång till testresultaten, så jag smög in och tog en titt. Hon hade tillräckligt mycket fantasi, men öppensinnigheten låg på 0,121 och ett så lågt värde motverkar fantasins frammanande kraft och gör personen hämmad. Jag gick tillbaka till henne i väntrummet och förklarade att vår fantasikonstant ligger fast redan när vi är runt två år gamla och därefter kan den inte ändras mycket, men öppensinnighet kan man lära senare i livet, även om det blir svårare med åren. Så hon skulle inte ge upp, tyckte jag.

Efter en stund mindes hon mig och undrade varför jag bara hade stuckit utan att säga något den där kvällen. Jag bad henne lyssna på vad hennes fantasi försökte berätta. Hon tänkte, rynkade pannan, sedan log hon, reste sig och gick.

När jag själv gjorde testet fick jag veta att min fantasikonstant är 0,986 och min genomsnittliga öppensinnighet låg på 0,903 under den veckan. Sedan fick jag gå hem och vänta tre veckor medan superdatorn beräknade min turfunktion utifrån all den

information jag hade lämnat under testveckan. Jag har aldrig tyckt att jag har haft mycket tur, men det är nog mest för att jag inte har upplevt riktig otur.

Slutligen fick jag veta att mitt Pittvärde är 0,762 och jag fick anställning direkt. Min första uppgift var ett månadslångt träningsläger. Tystnad, isolation, sträng diet, inga besök eller samtal och ingen onani. Det var trettio omänskliga, hemska, traumatiska dagar, men när jag kom ut kunde jag resa i tiden.

Med jobbet som tidsresenär följer ett stort ansvar. Efter träningslägret skickades jag iväg till en mycket krävande skola och all min tid ägnades åt teoretiska studier. Att resa är för många en hård process. Ibland får man ett nytt namn, en ny ålder, en ny kropp, ett nytt kön. Man lämnar familj och vänner och byter ut allt det kända mot det nya, det nyfödda. Det är denna process som beskrivs med det poetiska uttrycket *att ömsa tid*. Vi är tidsormar som sväljer allt vi finner intressant, vi växer och vi måste växla till nya revir med jämna mellanrum. Det krävs en speciell personlighet för att klara det. Men jag klagar inte.

Nu vet ni lite mer om teorin bakom det jag arbetar med, och det är helt i sin ordning för det är just ni läsare som är mina arbetsgivare. Det här kan ses som en efterlängtd lägesrapport. Bra läsning, men kanske inte särskilt underhållande.

Vad som är underhållande är däremot det som händer igår.

Detta är novell nummer 4 i serien *Tidsresor* som består av 20 korta prosastycken, skrivna i perioden 2018–2020. Eftersom flera av berättelserna utspelar sig i samma universum (eller nästan samma) kan texterna med fördel läsas i ordning.

Nästa novell i serien: https://www.simonjensen.com/pdf/Goran_Svensson.pdf

Seriens **första** novell: https://www.simonjensen.com/pdf/Ett_dygn_i_Zez.pdf

Översikt: https://www.simonjensen.com/texts/?genre=short_story

